

Noortejuhtide Teataja

Ilmub tarviduse järgi ajakirja „Meie Noorus“ kaasandena

Nr. 2

November

1938.

Saadetakse Eesti Noorte Punase Risti liikmesorganisatsioonidele maksuta, teistele 50-sendilise aastamaksu eest

Tähelepanuks ajakirja tellijaile

Kui „Meie Noorus“ nr. 1 ühes lisaga saadeti proovinumbrina kõigile koolidele ja ENPR liikmesorganisatsioonidele, siis ajakirja teine (novembri) number, mis üsja ilmus, saadetakse ainult „Meie Nooruse“ ja senise ajakirja „Eesti Noorte Punane Rist“ tellijaile. Neil vähestel ENPR liikmesorganisatsioonidel, kes saavad käesoleva „Noortejuhtide Teataja“ ilma „Meie Nooruse“ teise numbrita, on seni veel tellimine saatmata. Ajakirja talitus palub asjaomaseid org-ide vana-maid lähemal ajal täita see ENPR Põhimäärustes ettenähtud kohustus.

*

Vastuseks paljudele järelepärimistele teatab „Meie Nooruse“ talitus veel kord, et kõigile endise ajakirja „Eesti Noorte Punane Rist“ tellijaile, kelle vastu väljaandjal jäi kohustusi ilmutata jäänud numbrite näol, saadetakse „Meie Noorus“ 1939. a. lõpuni. Mingeid juuremakse õiendada ei tule.

„M. N.“ ja „N. T.“ tabitus.

Meie toimime nii

Noorteorganisatsioonide juhid kohtadel kurdavad sageli, et mõnikord kipub töö noortega minema igavaks ja šablooniliseks. Märgitakse õigustatult, et ei suuda alati leiutada uusi töövõtteid, mis võimaldaksid uut värskust ja elamusi. Noorteorganisatsioonide keskuste juhendeid hinnatakse kõrgelt, kuid need saavad ikkagi olla vaid üldist suunda määravad tegurid, kuna igapäevaste töövõtete detaile, mis igasse olukorda sobiksid, on keskusest raske määrata.

Iga noortejuht leiutab tegelikus töös loetlematuid pisiasju, mis edukalt viljastavad organisatsiooni tööd. Enamasti jäävad need ainult leiutaja enese teada. Sellest on kahju. Teised noortejuhid oleksid tänulikud, kui ka nemad saaksid teada, kuidas toimitakse teisel ühes või teises organisatsioonilises küsimuses.

Käesolevaga alustab „Noortejuhtide Teataja“ kirjutusteseeria „Meie toimime nii“ avaldamist. Toimetus kavatsseb seeria kujundada noorteorganisatsioonide juhtide keskustelunurgaks, kus avaldatakse lühikirjeldusi praktilisist töövõttest noorteorganisatsioonides. Vastava keskustelunurga avamiseks on toimetusele tulnud palju sooviavaldusi.

Toimetus avaldab tungiva palve kõigile noortejuhtidele, et nad oma töökogemusist meile lühidalt kirjutaksid. Iga endale tühiseimanagi näiva uudse töövõtte kirjeldus võib pakkuda väärtuslikku kaasaabi aatekaaslasile.

Loodame, et iga noortejuht oma nappist ajast leiab tunnikese, mil ta oma tööd lühidalt kirjeldades aitab igas ilmakaares omaette töötavaid aatekaaslasi nende pingutatavais otsinguis ja tegevuses.

TOIMETUS.

Paberist sidemed

Meil, H. algkooli õpilasingis, on juba mitmendat aastat töökavas tervishoiulised õpingud. Erilist rõhku oleme pannud praktilistele harjutustele. Enamikule õpilasist on juba täiesti selge raskeimategi sidemete tegemine. Varsti algavad tervisevalvurite ja noorsamariitlaste kursused võivad nüüd toimuda hoopis hõlpsamini, sest praktilised õpingud vajavad veel vaid kordamist.

Algul oli häda sidematerjali hankimisega. Mõni tõi kodunt riidest sideme kaasa, aga enamik pidi ikka vahtima muidu, tööta. Kool on kehv ja lapsed samuti.

Korraga tulime heale mõttele. Koristasime pärast koolipidu lae dekoratsiooni — krepp-paberist lõigatud pikki ribasid. Valatledes hakkasid lapsed nendest tegema sidemeid. Ennæ — varsti oli mõnigi varustatud päris korraliku „Hippokratese mütsiga“ ja muude sidemetega.

Nüüdsest peale sai iga õpilane paberist sidemerulli. Kui üks mitmekordse sidumise järele katkeb, pole raske hankida uut. Kursuste korraldamisel saime ENPR keskjuhatuselt toetuseks paki riidest sidemeid, kuid paberist sidemete kasutamisest me ei kavatse sellegipärast loobuda, sest neid jätkub kõigile.

Tegime riidest sidemed

Kodutütarde K. rühmas on käsil tervisevalvurite kursused. Kuna K. rühm on ENPR liikmesorganisatsioon, saime toetuseks suure käsiraamatu „Esmabi ja tervishoid“. Praktiliste harjutuste tegemiseks puudusid aga sidemed. Sellest saime üle võrdlemisi väikese vaeva ja kuluga.

ENPR teateid

NPR tervishoiurindelt

Noorte tervishoiuõpingute vastu tuntakse kõikjal väga suurt huvi. Kuigi juhenditebrošüür „Tervishoiu- ja esmaabiõpingud koolis ja noorteorganisatsioonis“ ilmus alles vaevalt kuu aega tagasi, toob juba nüüd post iga päev hulga järelepärimisi igast maanurgast. Mitmete noorteorganisatsioonide keskused on juba otsustanud avaldatud kavade alusel korraldada allüksustes tervishoiulisi õpinguid.

Rühma vanem ostis paar meetrit odavat marlit. Käristasime selle ribadeks. Peatselt aga kogesime, et marli liig hargneb ja venib paarikordse tarvitamise järele. Siis ostisime rühma kassast saadud kahe krooni eest mitu meetrit odavaimat pesuriidet. Ühel koonduusel lõikasime selle parajateks ribadeks ja palistasime ära. Paarikümne tüdruku käes läks see töö kiiresti. Nüüd sai iga tüdruk harjutamiseks mitu pikka sidet.

Loengute tasu hankimine

S. koolis toimub praegu noorsamariitlaste kursus. Kuna kõik õpetajad olid tööga liig koormatud, palusime lektoriks kohaliku arsti. Endastmõistetavalt tuli talle maksa selle eest tasu. ENPR-lt olime juba toetuseks saanud esmaabipauna — loengute honorar tuli hankida koha pealt.

See polnudki nii raske, kui asi võeti tõsiselt käsile. Arst nõudis loengu tunni eest 2 krooni. Kogu kursus läheb seega maksma 40 krooni. Kursusest osavõtjaid kogunes 60 õpilast. Iga õpilane maksab loenguõhtust osavõtu eest 5 senti. Õhtus on kaks tundi, seega tuleb kogu kursuse eest igal õpilasel maksa 50 senti, mis on pisike summa rohkete teadmiste ja oskuste eest, mille omandamise kursus võimaldab. 10 vaesema õpilase eest maksetakse raha NPR ringi kassast. Puudutuleva summa, 10 krooni, lubas annetada kooli hoolekogu.

✦

L. koolis koguti vajaline 20 krooni umbes samuti nagu ülal märgitud. Siin oli lektoriks öde.

Paljudes kohtades on tervishoiulised kursused juba käimas. Toimetuse töö lõpuks olid ENPR Keskjuhatuses registreeritud järgmised õpingud (nimestikus on järgmised andmed: korraldav org., loodetav osavõtjate arv, lektorid ja nende ametid):

Tervisevalvurite kursused.
1) Reigi algk. NPR ring Läänemaal, 30, E. Nyman (õpetaja, NPR ringi vanem).

2) Suuremõisa algk. NPR ring Läänemaal, 20, J. Palm (koolijuhataja ja

NPR ringi vanem) ja E. Kokla (õpetaja, samariitlane).

3) H e l t e r m a a algk. NPR ring Läänemaal, 20, A. Tammeste (koolijuhataja, NPR ringi vanem) ja M. Valdre (õpetaja).

4) H a r j u algk. NPR ring Läänemaal, 20, V. Leinveer (koolijuhataja, NPR ringi vanem, samariitlane) ja E. Roosipuu (õpetaja).

5) R i i k l i k u K o l l e d ž i NPR ring Tallinnas, 50, R. Trei (kooli õde) ja L. Parikas (õpetaja, NPR ringi vanem).

6) P a a d r e m a a algk. õpilasing Läänemaal, 30, H. Kullap (õpetaja, ringi vanem, samariitlane).

7) L e i s i algk. õpilasing Saaremaal, 78, A. Seppel (koolijuhataja, ringi vanem, samariitlane), A. Tõlpus (õpetaja, samariitlane), S. Taimla (õpetaja, samariitlane) ja dr. Ever (jaoskonnaarst).

8) M e e r a p a l u algk. NPR ring Tartumaal, 16, H. Malm (õpetaja, ringi vanem).

9) Noorte Kotkaste Kiltsi rühm, 16, kj. V. Toom ja sam. E. Püss.

10) T a l l i n n a 1. algk. NPR ja Lootus-ring, 26, P. Kohava (õp., ringi vanem).

11) V a l g a Skautide Maleva „Halli Hundi“ rühm, 16, A. Orav (sam.).

12) A r u k ü l a algkool (Tartumaal), 20, jaoskonnaarst.

13) I n g l i s t e algk. KT ja NK rühm, 31, dr. Hindumäe, H. Randlepp (koolijuh.). L. Randlepp (õp.).

14) T a l l i n n a Noorseppade Malev, 10.

15) T a l l i n n a IX algkooli NPR ring, 70, hr. Mägi (sam.).

Noorsamariitlaste kursused.

1) H a r j u algk. NPR ring Läänemaal, 22, lektorid: v. Tervisev. k. nimestik p. 4.

2) H a r j u algk. Noorteühing Läänemaal, 25, lektorid: v. Tervisev. k. nimestik p. 4.

3) S u u r e m õ i s a algk. NPR ring Läänemaal, 20, lektorid: v. Tervisev. k. nim. p. 2.

4) L e i s i algk. kooliringkonna Noorteühing „Edu“, 25, lektorid: v. Tervisevalv. kurs. nim. p. 7, neile lisaks: M. Seppel, Ain ja Anne Altosaar'ed (õpetajad).

5) Noorte Kotkaste Kiltsi rühm, 8, kj. V. Toom ja sam. E. Püss.

6) P e r a v a l l a algk. NPR ring, 22, Aug. Näpp (koolijuh., NPR ringi vanem, sam.), H. Näpp (õp., sam.).

7) T a l l i n n a 1. algk. NPR ja Lootus-ring, 26, P. Kohava (õp., ringi vanem).

8) V a l g a Skautide Maleva „Halli Hundi“ rühm, 20, dr. E. Gross, õp. L. Umalas.

9) A r u k ü l a algkool (Tartumal), 20, jaoskonnaarst.

*

Kantslei-tehnilisil põhjusil palub ENPR KeskJuhatus neid asutusi, kes korraldavad mitu kursust paralleelselt, esitada registreerimisteadet iga kursuse kohta erilehtedel. Samuti palume lektorite ametinimetuse juures märkida, kas ja millise tervishoiulise erihariduse nad omavad (samariitlane, õde jne.).

*

Kui soovitakse eelmistel aastatel NPR ringides korraldatud esmaabikursuste lõpetajaile võimaldada uute normide kohaseid tunnistusi ja erimärke, tuleks sobiva astme piirides korraldada lühike kordamiskursus ja uued katsed (kavades märgitud korras). Statistika mõttes tuleb ka kordamiskursus registreerida.

Jõulud lähenevad...

Mitte enam „mägede taga“ pole jõulud, mil NPR pere igal aastal koondab kõik jõud rõõmuvalmistamise ja abistamise õilsaks aktsiooniks. KeskJuhatus avaldab siinkohal tungivat palvet, et kõik ENPR liikmesorganisatsioonid ka tänavu jätkaksid selle ilusa traditsiooni taotlemist. Tehkem juba varakult otsuseks, et eranditult iga ENPR liikmesorganisatsioon korraldab tänavu jõulupuu, kuhu kutsutakse võimalikult palju ümbuskonna vaeseid lapsi ja ruumi jätkumisel ka üksikuid, kehvi vanakesi. Juba lähemal ajal asugem kingituste korjamisele! Lastele sobivaid sellekohaseid üleskutseid on võimalik tellida keskJuhatuselt, kuid harilikult lööb sellasel juhul meeeldi kaasa ka seltskond.

Tallinna NPR pere korraldab arvatavasti ka tänavu ühise jõulupuu, mida võiksid katsetada ka teised suuremad keskkused.

*

ENPR varustusladu

Et vältida tarbetut kirjavahetust, avaldame siin nimestiku trükimaterja-

lest ja esemeist, mida ENPR liikmesorganisatsioonid võivad tellida keskjuhatuselt. Kui nime juures hinda pole märgitud, saadetakse esemeid vajalisel arvul tasuta.

ENPR Põhimäärused ja liikmesorg-ide normaalpõhikirjad.

Juhendeid NPR tööks, esimehe ja teine vihik.

NPR liikmekaardiraamatud (tellimisel märkida vajaline kaartide arv).

Kontrolllehed „Terves kehas terve vaim“ — sobivad väiksematele lastele tervishoiuliste eluviiside harjutamiseks.

NPR rinnamärgid à 15 senti.

Portfooliote pildiseeriad — kolm suurt kriitpaberipoognat umbes poolesaja üksikpildiga Eesti maastikust, kunstist, riigijuhtidest ja Punase Risti tegelasist. Saadaval piiratud arvul 40 sendi eest poogen.

Piltidega ilustatud raamlehed teadete ja nimestike ülespanemiseks.

Jõulu- ja lihavõttekinkide üleskutsed.

Pilte Eesti kuurortidest. Neid portfooliote koostamiseks sobivaid prospekte kinkis 200 eks. fotokirjastus Parikas NPR koolide kirjavahetuse edendamiseks.

ENPR 15. aastapäevaks

tuli keskjuhatusesele rida telegraafilisi ja kirjalikke tervitusi. Keskjuhatus avaldab tõsist tänu südamlike soovide ja julgustavate sõnade eest.

Koolide kirjavahetusest

huvitatuile teatame, et keskjuhatusel on praegu vabad mõned Ameerika portfooliod, neist üksikud koos nukkudega, mis otsivad sõpru Eestist.

Olgu rõhutatud, et Soomega ei ole kahjuks võimalust luua kontakti NPR koolidekirjavahetuse kaudu, kuna Soomes ei ole Noorte Punast Risti. Saadetised Soome palume juhtida E. Õpetajate Liidu kaudu.

Ajuliselt on takistatud uute kontaktide loomine Norra, Rootsi ja Šveitsi koolidega, kuna need riigid on liigselt koormatud saadetistega.

*

ENPR 1938. a. suvekonverentsil õpetotstarbel valmistatud portfooliod saadeti, nagu teada, tervituseks Eestiga tihedamas kontaktis olevatele NPR keskustele. Nüüd on tulnud vastused Ungari ja Ameerika NPR presidentidelt, milles kiidetakse eesti õpetajate suurt leidlikkust ja head maitset ning üteldakse, et saadetised olevat tähtsad tegurid sõprussidemete loomisel Eesti ja nende maade vahel.

Muudatusi ENPR peres

Uued liikmesorg-id:

Reg. nr. 146. Varesmetsa algk. NPR ring — lisaku (Virumaal).

Reg. nr. 147. Leisi kooliringkonna noorteühing „Edu“ — Leisi (Saaremaal).

Reg. nr. 331. Kodutütarde Loosi rühma I salk — Ortuma (Võrumaal).

Reg. nr. 332. Noorte Kotkaste Kiltsi rühm — Algkooli pk., Kiltsi (Virumaal).

Reg. nr. 148 — Senno algk. NPR ring — Irboska vaksal pk. 13 (Petserimaal).

Likvideeritud

Reg. nr. 41 — Luki algk. NPR ring (Petserimaal).

Reg. nr. 71 — Podgramje algk. NPR ring (Petserimaal) koolide ühendamise tõttu Senno kooliga.

TOIMETUSE KIRJAKAST

„Meie Nooruse“ ja „Noortejuhtide Teataja“ esimese numbril ilmumise järele saabus toimetusele hulk kirju õpetajatelt ja noortelt lugejatelt, milles õnnitleti toimetust uue ajakirja puhul ja anti rida tulusaid näpunäiteid nii sisu kui ka väljumise kohta. Avaldame kõigile neile „Meie Nooruse“ sõpradele väärtuslike soovide eest tõsist tänu.

Avaldame siin väljaõtted ühest iseloomulikemast kirjast, mille „Meie Noorusele“ saatis üks õpetaja:

„Vähe on valgust ja soojust udusel ja pimedal sügisel. Hingatagi nagu oleks raske. See aastaajast tingitud raskus on siiski loomulik ja talutav. Palju kordi raskem ja hingematvam on aga praegu rahvusvahelises ilmastikus valitsev teadmatusede ud. Küll rõhub see eriti vaest maaõpetajat, kes ise peab tulukesena helkima ümbruskonnas.

Saabus post. Selles leidub üllatus — uus ajakiri „Meie Nooruse“ ja „Noortejuhtide Teataja“. Loen huviga, Rõõmus naeratus tõmbub näole, kui jõuan reani: „Ometi ei tarvitse neil sageli eluõõraiks peetavil idealistidel, kelle enesetunne ei luba kaasa ujuda egotsentrilise ajavooluga, karta altruistlike kasvatusideaalide häbumist.“ Palju julgustavat leidub juba selles ühes luges.

Ajakiri on tõesti huvitav. Pean oma häbiks tunnistama, et teadsin seni ENPR tööst ja ta õilsatest sihtidest kaunis vähe. Nüüd aga tahan NPR ringi meie koolis tingimata ellu kutsuda. Kõnelesin sellest ka juhatajaga, kes asjaga nõus oli.

Soovin ENPR-le ja toimetusele palju jõudu ja edu. Jatkugu neil tahet „egotsentrilise ajavaimu“ kiuste õelda julgustavaid sõnu kõigile „sentimentaalsele idealistidele“, kelle arv on suurem kui meie arvatagi teame!

Et sellased soovid annavad toimetusele palju uut hoogu, seda tarvitseb vaevalt lisandada.

Väljaandja: Eesti Punane Rist. Vastutav toimetaja: Paul Rummo. Toimetuse aadr.: Niguliste 12, Tallinn. Ilmus 19. novembril 1938. a.